

ההסתדרות הרפואית בישראל
המועצה המדעית

התמחות ברפואת המשפחה

תוכנית ההתמחות

Syllabus

5.7.22

סילבוס להתמחות ברפואת המשפחה

א. תוכנית ההתמחות

(החל מיום 05.07.2022)

4 שנים מהן:

א. 15 חודשים במחלקה לרפואת המשפחה - מרפאת שלב א' בליווי מדריך.

ב. 9 חודשים במחלקה פנימית

ג. 2 חודשים במחלקה לרפואה דחופה

ד. 5 חודשים ברפואת ילדים במקצועות אלה:

2 חודשים מחלקת ילדים

2 חודשים מחלקת רפאה דחופה ילדים

1 חודש מרפאת ילדים בב"ח או מרפאת ילדים בקהילה או אשפוז יום ילדים

ה. 2 חודשים מרפאה פסיכיאטרית אמבולטורית בקהילה או בבית החולים

ו. 2 חודשים רוטציות בחירה בתקופות של חודש כל אחת או חודשיים מתוך המקצועות הבאים: אונקולוגיה, אורתופדיה, אימונולוגיה קלינית ואלרגולוגיה, אנדוקרינולוגיה, גסטרואנטרולוגיה ומחלות כבד, גריאטריה, כירורגיה כללית, מחלות אף אוזן גרון וכירורגיה של ראש וצוואר, מחלות זיהומיות, מחלות עור ומין, מחלות עיניים, מחלות ריאה, נירולוגיה, נפרולוגיה, פסיכיאטריה, קרדיולוגיה, ראומטולוגיה, רפואה פיסיקלית ושיקום, רפואה תעסוקתית, יילוד וגניקולוגיה, פסיכיאטריה של הילד והמתבגר, נירולוגית ילדים והתפתחות הילד, קרדיולוגית ילדים, מחלות ריאה ילדים, גסטרואנטרולוגית ילדים, אנדוקרינולוגית ילדים, רפואה לשיכונך כאב, רפואה פליאטיבית, מחקר.

ז. 1 חודש מחלקה לרפואת המשפחה

ח. 12 חודשים מחלקה לרפואת המשפחה - מרפאה שלב ב'.

ט. קורס אוניברסיטאי ברפואת המשפחה, בן שישה סמסטרים לפחות, שהכיר בו המנהל וכן עמידה בדרישות האוניברסיטה בסיומו.

"General practice is the easiest job in the world to do badly, but the most difficult to do well"

Professor Sir Denis Pereira Gray

הגדרת מקצוע רפואת המשפחה

רפואת המשפחה היא מקצוע ייחודי בעל חשיבות מרכזית בשרשרת הארגונית של שירותי הבריאות בכל המדינות המתקדמות. עקב היותו הראשון במגע עם המטופלים, רופא המשפחה הוא מפתח להבטחת שירות רפואי אופטימלי - דרישה בסיסית בכל מערכת בריאות מתוקנת. בהיותו הרופא האישי, הוא דמות מוכרת למטופליו, מעניק יחס וטיפול הממוקדים במטופל כאדם שלם ומתייחס להקשר הבריאותי, המשפחתי והסביבתי של הפונה.

עקרונות היסוד של רפואת המשפחה הם זמינות, כוללניות והמשכיות הטיפול.

רופא המשפחה המומחה הוא בעל מסוגלות ל:

1. טיפול ראשוני בכל המצבים כולל אבחון, הכוונה, הפניה, מעקב ושיקום, וזאת בשימוש מושכל בכל שירותי הרפואה.
2. ריכוז ומיקוד הטיפול במטופל, התייחסות למכלול בעיותיו ובניית מערכת יחסים המבוססת על אמון, כבוד, שותפות בהחלטות והמשכיות.
3. אבחון, בירור מעמיק ובחירה בהתערבות המתאימה למצב הקליני הספציפי בהתייחס לשכיחות או לדחיפות שלו, שיקול דעת קליני והתייחסות לגורם הזמן כחלק מהתהליך הטיפולי והכרה בגורם אי הוודאות.
4. ניהול מקרה מורכב עם ריבוי תלונות חריפות וכרוניות תוך כדי הדרכה לקידום בריאות ולרפואה מונעת.
5. טיפול בצורכי המטופל היחידני יחד עם הצרכים הבריאותיים של הקהילה ומשאביה.
6. יישום המודל הביו-פסיכו-סוציאלי בהקשר התרבותי והחברתי הרחב.

* מבוסס על: Heyman, J.ed., EURACT Educational Agenda, European Academy of Teachers in General Practice, Leuven 2005

מטרות ההתמחות

על ההתמחות ברפואת המשפחה לחשוף את המתמחים למתארים הקליניים המתאימים כדי שיוכלו להגיע לעצמאות ומצוינות, למיומנויות ולעמדות ייחודיות למקצוע. בסיום התוכנית עליהם להפגין:

1. מיומנות ויעילות באבחון, בדיקות וטיפולים לבעיה הרפואית באמפטיה וקידום בריאות.
2. התעדכנות מתמדת בתחום הביולוגי והפסיכו-סוציאלי ויישום ידע זה לטיפול בפרט.
3. שיפור מיומנויות תוך כדי העבודה באמצעות הערכת המטופל, בירור מתאים, העמקה ויישום מידע מבוסס לשיפור מצבו הקליני.
4. מיומנויות תקשורת לצורך חילופי מידע ושיתוף פעולה עם המטופלים ומשפחותיהם ועם עמיתים במקצועות הבריאות.
5. מקצוענות שתבטא במסירות, מעורבות ואחריות והיצמדות לעקרונות האתיקה.
6. גישה למצבי חולי ספציפיים מנקודת המבט של רופא המשפחה - אבחון מותאם, הערכה, טיפול, מעקב, הפניה וייעוץ.

7. צורת עבודה המתאימה למערכת הבריאות הספציפית, תוך התחשבות במשאבים והפעלתם באופן מיטבי.

* מבוסס על: ACGME (Accreditation Council for graduated medical education)
Outcome Project - General Competencies, Feb, 2007

ב. תחומי הידע הנלמדים

היבטים כלליים

1. **עקרונות יסוד ברפואת המשפחה:** מערכת הבריאות בארץ ובעולם, אתיקה, רפואה ומשפט (כולל חוק בריאות ממלכתי וחוק זכויות החולה), ניהול סיכונים, תקשורת רופא-מטופל/משפחה/קהילה, יחסי רופא-רופא, רופא-צוות וכלכלת בריאות.
2. **היבטי בריאות וחולי:** התנהגות בריאותית, רפואה מונעת ובדיקות סקירה לאדם בריא, קידום וחינוך בריאות, ייעוץ להפסקת עישון, רפואה רב-תרבותית, אמונות בריאות, טיפול בבעיות פסיכו-סוציאליות, הטיפול בחולה הנוטה למות והחולה הסופני והיענות לטיפול.
3. **המשפחה ברפואת המשפחה:** אילן יוחסין, מעגל חיי הפרט והמשפחה, תפקוד ודינמיקה משפחתית, הילד המוכה והזנוח, אלימות והתעמרות בין בני זוג ואלימות והתעמרות כלפי קשישים.
4. **אפידמיולוגיה ומחקר:** קריאה ביקורתית, אפידמיולוגיה בסיסית, EBM והכנת תוכנית התערבות.
5. **ארגון הפרקטיקה:** ניהול זמן נכון, שימוש מושכל במשאבים, עבודה בצוות רב-מקצועי, הפניה וייעוץ, ניהול רשומות רפואיות, רישום לפי בעיות (POMR), רשימת חולים כרוניים (Morbidity Register), ביקורי בית וטיפול בית וייעוץ טלפוני.

רפואה קלינית

1. **תקשורת והתנהגות האדם:** תהליכי גדילה והתפתחות במעגל החיים, תהליכי הגומלין בין גורמים ביולוגיים, פסיכולוגיים וחברתיים, יחסי הגומלין בין המטופל למשפחתו ולאחרים, השפעת מחלות אקוטיות וכרוניות על מטופלים ומשפחותיהם, גורמים המשפיעים על היצמדות לתכנית טיפולית מסוימת, גישות התייחסות למשפחה, תהליכי אבל והשפעתם על הפרט והמשפחה, עמדות וערכים של הרופא עצמו והשפעתם על הטיפול, מערכות היחסים המקצועיות שהרופא הוא חלק מהן, הלחצים המופעלים על הרופא ודרכי ההתמודדות עמם, השיקולים האתיים בהסכמה מדעת, האוטונומיה של המטופל, סודיות רפואית ואיכות חיים.
2. **הגישה לבעיות סיסטמיות:** עייפות כרונית, כאבים כרוניים, מטופל הסובל מבעיות רבות לא מוסברות, ירידה במשקל, עלייה במשקל והשמנה, חום ממושך, לימפאדנופתיה, הפרעות שינה, צהבת, בצקת, איבוד הכרה ופיברומיאלגיה.
3. **הגישה לבעיות אנדוקריניות:** סוכרת, הפרעות בבלוטת התריס, בירור גוש בבלוטת התריס, היפרלפידימיה, היפראוריצימיה וגאוט, השמנת יתר, שיעור יתר, אוסטאופורוזיס, היפרפראתיורואידיזם, היפרפראתיורואידיזם והיפרפרולקטינימיה.

4. **הגישה לבעיות קרדיו-וסקולריות:** כאבי חזה, דפיקות לב, מחלת לב אסכמית, אי ספיקת לב, מחלות מסתמיות, יתר לחץ דם, מאורע מוחי חולף (TIA), מחלת כלי דם היקפיים (PVD), Thrombophlebitis, מיוקרדיטיס, פריקרדיטיס, הפרעות קצב, טיפול פרופילקטי למניעת אנדוקרדיטיס, מניעה משנית של מחלת לב, שיקום לב והמלצות לפעילות גופנית.
5. **הגישה לבעיות במערכת הנשימה:** שיעול אקוטי וקרוני, קוצר נשימה, דלקת ריאות, אסתמה, COPD, ברונכיטיס, סינוסיטיס וממאירויות במערכת הנשימה.
6. **הגישה לבעיות במערכת העיכול:** שלשול אקוטי וקרוני, עצירות, ירידה בתיאבון, בחילות והקאות, צרבת, Flatulence, כאבי בטן, הפרעות בבליעה, דיספפסיה, כיב פפטי, זיהום בהליקובקטר, Diverticulosis, בקע סרעפתי, מחלות דרכי המרה וכיס המרה, תסמונת המעי הרגיז, דימומים במערכת העיכול, מחלות מעי דלקתיות וממאירויות במערכת העיכול.
7. **הגישה לבעיות נוירולוגיות:** כאבי ראש ופנים, סחרחורות (Dizziness, Vertigo), רעד, הפרעה בתחושה, הפרעה בדיבור, איבוד הכרה, אפילפסיה, אירוע מוחי, גידולים ראשוניים וגרורות, טרשת נפוצה, דמנציה לסוגיה, פרקינסון, מחלות זיהומיות, חבלות ראש, Bells' palsy ומיגרנה.
8. **הגישה לבעיות המטולוגיות:** בירור אנמיה, אנמיות שכיחות, בירור קרישיות יתר, DVT, תסחיף ריאתי, טיפול נוגד קרישה וממאירות המטולוגיות.
9. **הגישה לבעיות גניטואורינריות:** מחלות זיהומיות במערכת הגניטואורינרית, המטוריה, פרוטאינוריה, אבנים בדרכי השתן, גידולים שפירים (BPH) וממאירים, אי ספיקת כליות חריפה וקרונית, Incontinence והפרעות בתפקוד המיני.
10. **הגישה לבעיות ראומטולוגיות:** מונוארטריטיס, פוליארטריטיס, ראומטואיד ארטריטיס, תופעת רינו, פולימיאלגיה ראומטיקה, טמפורל ארטריטיס, מחלת פאג'יט ותסמונת התשישות הכרונית.
11. **הגישה לבריאות האישה:** האישה הבריאה, הנקה, בעיות שד שכיחות, תרופות בהיריון והנקה, תכנון המשפחה כולל ייעוץ ורישום, אמצעי מניעה, גלולות, הפרעות במחזור, (Premenstrual) PMS Syndrome), הפרעות מנופאוזליות והטיפול בהן, גרד נרתיקי, הפרשות מהנרתיק, פיקוח על היריון תקין, מחלות מין, סוכרת בהיריון, התעללות מינית, סיבוכי היריון, PID, הפלות, הפרעות בפריון, אמנוריאה - ראשונית ומשנית, בעיות במיניות, כולל כאב בזמן יחסי מין, היריון חוץ רחמי, ממאירות, לידה תקינה, משכב לידה, צניחת רחם, הפלה וטיפול הורמונאלי תחליפי.
12. **הגישה לבעיות שריר שלד:** כאבי גב תחתון, מחלות ניווניות של עמוד השדרה, אוסטיאופורוזיס, כאבים בצוואר, תסמונת צליפת שוט, טורטיקוליס, Carpal Tunnel Synd, פלנטאר פסצאיטיס, אפיקונדיליטיס, דלקות גידים ובורסיטיס, כאבים בכפות הידיים והרגליים, Hammer Toe, Hallux, Valgus, Trigger finger, De Quervain Tenosynovitis, כף רגל שטוחה, דלקות הפיקה, בעיות ברכיים ניווניות, ספונדילוליזיס וספונדילוליסטזיס, חבלות: שברים, נקעים וחבלות קרסול, חבלות וקרעים בפיגמנטים ומנסקים בברך, פגיעות בחגורת הכתפיים, פגיעות בגיד אכילס ושברי מאמץ.
13. **הגישה לבעיות מתחום בריאות הנפש:** דליריום והפרעות קוגניטיביות, שיטיון, התמכרויות, סכיזופרניה

ומצבים פסיכויטיים אחרים, הפרעות במצב הרוח: דיכאון, מחלה ביפולארית, דיסתימיה, הפרעות חרדה: הפרעת חרדה כללית, התקפי חרדה, OCD, פוביות, PTSD, הפרעות דיסוציאציה, הפרעות אישיות, הפרעות הסתגלות, הפרעות סומטופורמיות, הפרעות התחזות (Factitious Disorders and Malingering), הפרעות פסיכו-סקסואליות, הפרעות אכילה, הפרעות שינה, הפרעות שליטה בדחפים וההיבטים המשפטיים של הפסיכיאטריה.

14. הגישה לחולה הקשיש: תזונת הקשיש, הפרעות שינה בקרב הקשיש, מחלות מרובות, ריבוי תרופות (Polypharmacy), יחסי גומלין (Interaction), היענות לטיפול, רפואה מונעת בגיל הזקנה (מחלות ותאונות), הקשיש המרותק, שינויים עוריים בזקנה, מחלות זיהומיות בזקנה, תאונות בית ומניעתן, אוסטיאופורוזיס ומניעת שברים, תת-חום, Incontinence (שתן וצואה) ודמנציה.

15. הגישה לתינוק, לילד ולמתבגר:

א. סימפטומים וממצאים קליניים: הפרעה בשגשוג, הילד המצפצף, שיעול, כאב ראש, כאב בטן, כאבי גפיים ופרקים, הפרעה ביציאות, דיכאון וחרדה, אנמיה, צהבת, בקעים, אוושות, ירידה בשמיעה, ירידה בראייה, פזילה וירידה ברמת הלימודים.

ב. מצבים אקוטיים שכיחים: חום, אי-שקט, כאבי גרון, הילד המצונן, כיבים/ אפטות בפה, כאבי אוזן ודלקת האוזן התיכונה, דלקת ריאות, ברונכיוליטיס ואסתמה, זיהומי מערכת העיכול, צהבת הילוד, זיהום בדרכי השתן, מחלות ילדים זיהומיות כגון חצבת, מחלת פרקים אקוטית, הילד הצולע, אורטיקריה, אימפטיגו, פריחת חיתולים, דרמטיטיס סבוראית, כאבים בפין ו-Meatitis, גרד בפות, עקיצות חרקים, תולעים ואמביאזיס.

ג. מצבים ממושכים שכיחים: קומה נמוכה, איחור בהתבגרות, התבגרות מוקדמת, פיגור שכלי, הפרעות אכילה בכל קבוצות הגיל (ינקות, ילדות והתבגרות), הפרעות שינה, זיהומים חוזרים, קצרת כרונית, Recurrent Tonsillitis, Recurrent UTI, Chronic Otitis Media, Chronic Rhinitis, שלשול ממושך, מיגרנה, תסמונות אדפטיביות, הרטבה לילית, אנקופרזיס, תופעות שכיחות של שק האשכים (Cryptorchidism, הידרוצל ואריקוצל), תלסמיה, דרמטיטיס אטופית, סבוריאה של הקרקפת, פצעי בגרות, גרדת, כינמת, הפרעות קשב וריכוז (ADD ADHD), דלקת לחמיות אביבית, Chalazion, פגיעה מולדת בצינור הדמע, פזילה, כאבי גדילה, דפורמציות שכיחות בגפיים התחתונות (כמו מטטרזוס אדוקטוס, רגל שטוחה, Overlapping Toes), הפרעות התנהגות בגיל הינקות והילדות המוקדמת (כמו Head Nodding, Temper Tantrum, Breath Holding Spells), בעיות אורתופדיות שכיחות כמו סקוליוזיס ושברים ייחודיים (Green Stick).

ד. מצבים דחופים: אי ספיקה נשימתית, פרכוסים, התקף קצרת, התקף סטרידור, שוק אנפילקטי, דהידרציה, הרעלות, הכשות ונשיכות בעלי חיים, חבלות בפנים, אפיגלוטיטיס, מנינגיטיס, Acute Scrotum, פריקת מרפק, גוף זר בנחיר או בתעלת האוזן וכוויות שמש.

16. הגישה לבעיות אף אוזן גרון: זיהומים בדרכי נשימה עליונות וסיבוכיהם, דלקות אוזניים לסוגיהן,

הפרעות בשמיעה, בירור ואבחנה מבדלת של סחרחורת, סוגי ריניטיס, דימום מהאף, נחירות ודום נשימה בשינה, צרידות, שיעול, מחלות בלוטות הרוק, גוף זר וטראומה.

17. הגישה לבעיות עור: הגדרה ואבחנה מבדלת של פריחה בעור, זיהומי עור: חיידקים, טפילים ופטרות, תגובות אלרגיות, אקנה, גרד, התקרחות, גידולי עור, הפרעות בעור במחלות סיסטמיות, כיבים וקשקשת.

18. הגישה לבעיות עיניים: עין אדומה, ירידה בראייה, עיוורון, קטרקט, גלאוקומה, ראייה כפולה ופזילה, נזקי סוכרת ויתר לחץ דם בעין, מצבים דחופים ברפואת עיניים (היפרדות רשתית, גוף זר ופגיעה כימית), (Age Related Macular Degeneration) AMD, דלקת לחמיות ושעורה (Stye).

19. הגישה לבעיות כירורגיות: מצבים כירורגיים דחופים: אבחנה מבדלת של בטן חריפה, אבצס, טראומה זעירה (פצעים, חתכים, תפירות, נשיכות, כוויות וחבלות ראש), אבחנה מבדלת של כאבים באשך, מחלות שד, בירור תהליך תופס מקום, בעיות אנורקטאליות שכיחות, בעיות אורולוגיות שכיחות ובעיות כלי דם שכיחות.

20. הגישה לחולה האונקולוגי: השתתפות בטיפול חולה אונקולוגי ומעקב אחריו, טיפול בתופעות הלוואי של התרופות הכימותרפיות, ת"ל של הקרנות, טיפול ואיזון כאב, טיפול במחלות אחרות במצבי סרטן ודיכוי חיסוני.

21. הגישה לחולה הנוטה למות: ההיבטים האתיים, החוקיים והמעשיים.

ג. מטרת כל תקופה בהתמחות ורוטציות בחירה

המחלקה לרפואת המשפחה: המתמחה ילמד את עקרונות המקצוע כרופא משפחה כוללני וייעזר במדריך אישי, במדריכי המחלקה ובמנהל המחלקה ובכל האמצעים, אנשי הצוות במחלקה והיועצים החיצוניים, כחלק מתהליך הלימוד ורכישת המיומנויות הנדרשות מרופא משפחה מומחה.

רוטציות במחלקות מחוץ למחלקת האם ברפואת המשפחה

כללי: החשיפה הקלינית, הלימוד ורכישת המיומנויות יתמקדו בתחומים רלוונטיים לרופא המשפחה, בדגש על נושאים שבהם יעסוק רופא המשפחה בעבודתו בקהילה וביחסי הגומלין בין היועץ בתחומו לבין רופא המשפחה.

מחלקה פנימית: גישה לבעיות מהרפואה הפנימית ורכישת מיומנויות ברפואת המבוגרים והקשישים.

מחלקת ילדים: הרוטציה במחלקת ילדים תכלול חודשיים במחלקת ילדים מוכרת להתמחות, חודשיים במיון ילדים (מוכר להתמחות או במסגרת מלר"ד מוכר להתמחות) וחודש ברפואת ילדים אמבולטורית במרפאה מוכרת.

גישה לבעיות מרפואת התינוק, הילד והמתבגר ורכישת מיומנויות ברפואת הילדים כולל רפואה דחופה.

מחלקה לרפואה דחופה: גישה לבעיות ברפואה דחופה ורכישת מיומנויות בה.

רוטציית בחירה: התמקדות והעשרה בתחום שבו מרגיש המתמחה כי הוא זקוק לתגבור או מגלה בו עניין ייחודי.

ד. מיומנויות קליניות ספציפיות

מיומנויות אבחון ותקשורת

1. תקשורת עם המטופל, מיומנויות הראיון הרפואי ותשומת לב למגבלת הזמן במפגש, התייחסות לקונטקסט המטופל במפגש, כישורי תקשורת עם בני זוג ומשפחה, כישורי תקשורת חוצי תרבויות, יצירת קשר רופא-מטופל בגישה המבוססת על אינטראקציה (Interaction Centered) ויחסים (Relationship Centered) וטיפול קשוב ומודע (Mindful Practice).
2. אנמנזה מלאה ורלוונטית, גם תעסוקתית ומשפחתית.
3. הסבר והדרכה למטופל ולמשפחתו.
4. בדיקת סטטוס מנטלי והערכה פסיכיאטרית, בדיקה גופנית, גם רקטלית ווגינאלית, בדיקת שד שגרתית, בדיקה נוירולוגית מלאה, בדיקת העור לגילוי שומות ממאירות, בדיקת התפתחות והערכה גריאטרית/תפקודית/ פסיכו-גריאטרית.
5. ביצוע ופירוש אק"ג ובדיקת שתן כללית.
6. בדיקה אוטוסקופית, בדיקת שמיעה ומבחני וובר ורנה.
7. שימוש באופטלמוסקופ; בדיקת חדות ושדה ראייה בקונפרונטציה; זיהוי מצבים הדורשים התערבות דחופה, כולל אשפוז או בדיקה פסיכיאטרית כפויים.
8. פענוח תצלום חזה PA + צדדי, תצלום בטן ריק, תצלום בחשד לשברים, פענוח בדיקות מעבדה ובדיקות דימות, מבחן מאמץ, מיפוי לב ותפקודי ריאות.

מיומנויות טיפול

1. טיפול באספקטים רגשיים של חולי, טיפול ראשוני במצבי חירום פסיכיאטריים (אובדנות ופסיכוזה), התערבות בזמן משבר, טיפול פסיכיאטרי תומך ושימוש בשיטות טיפול התנהגותי ומשפחתי לפי מיומנות נרכשת של הרופא.
2. שיתוף המערכת המשפחתית התומכת והמוסדות הקהילתיים לרשות הקשיש; ניהול מפגש משפחתי: דיון, בירור עמדות, גיבוש דרכי פעולה יחדיו והעצמה.
3. שימוש נכון בתרופות: אינדיקציות, התוויות נגד, אינטראקציות, שילובים, מינונים, ניטור תגובה, תופעות לוואי, היצמדות מוגברת לטיפול, משך הטיפול והפסקתו.
4. הוצאת גוף זר מהאוזן, הפיכת עפעף והוצאת גוף זר מהעין, תפירת חתכים, פתיחת אבצסים, טיפול בציפורן חודרנית, חבישות, קיבוע נקעים, קיבוע ראשוני של שבר והזרקה תוך-פרקית.

5. שימוש במכשיר אינהלציה, הזרקה (IV, IM, SC), הרכבת עירוני, הכנסת זונדה ושטיפת קיבה, צנתור שלפוחית השתן, החייאת לב-ריאות כולל תרופות ומכשירים והחייאה בילדים.
6. קבלת לידה רגילה.

הדרכה למטופל ולמשפחתו

המתמחה ידריך על אורח חיים בריא בגילים שונים לשני המינים, על מניעת מחלות מין, אמצעי מניעה, מניעת סרטן העור והנקה.

ה. ספרות מקצועית

המתמחה ברפואת המשפחה ילמד ויתעדכן מספרי היסוד, מהעיתונות המדעית ויכיר את קווי ההנחיה הקליניים המפורסמים מעת לעת על ידי גופים ישראליים (הר"י ואיגודים מקצועיים) וגופים בינלאומיים מרכזיים.

1. מהדורה אחרונה של הספרים :
 1. Goroll – Primary Care Medicine- Lippincott
 2. Nelson - Textbook of Pediatrics פרקים רלוונטיים למקצוע
 3. Harrison - Principles of Internal Medicine פרקים רלוונטיים למקצוע
2. הנחיות קליניות שפורסמו ע"י הר"י בנושאים רלוונטיים לרפואת משפחה (ניתן להשיג עותק בגרסת PDF בכתובת : <http://www.ima.org.il> בלחצן "מדיניות רפואית" – הנחיות קליניות)
3. חוקים ותקנות משרד הבריאות הרלוונטיים לעבודת רופא המשפחה (כגון – חוק בריאות ממלכתי, חוק סיעוד, חוק טיפול בחולי נפש)
4. מאמרי סקירה בנושאים הרלוונטיים שפורסמו בעיתונים הבאים בשנים אחרונות

1. American Family Physician
2. Israeli Journal of Family Practice
3. BMJ
4. NEJM
5. JAMA
6. הרפואה
7. Current Opinion in Pediatrics

5. לרכישת מיומנויות קריאה ביקורתית, EBM – סדרת המאמרים מה- JAMA

EBM Users Guide to the Medical Literature- EBM Working Group

או

סדרת מאמרים מה – BMJ

How to read a paper - Trisha Greenhalgh

www.goldenhour.co.il קישורים לטקסט מלא מהאתר של

(מזור EBM ובתוכו STATISTICS FOR NON- STATISTICIAN)

6. רשימת ספרות לנושא המשפחה, כפי שפורסם בהנחיות לבוחנים שלב ב' באתר המתמחים של הר"י:

1. Barrier D., Bybel M, Christie-Seely J and Whittaker Y PRACTICE- A Family In Christie-Seely (Ed) Working with Families in Assessment Tool for Family Medicine. Primary Care, a Systems Approach to Health and Illness Praeger 1984.
2. Cole-Kelly K., Seaburn D. (1999) Five Areas of Questioning to Promote a Family-Oriented Approach in Primary Care. Families, Systems & Health, vol 17, pg 341-348
3. Crouch, M.A. & Davis, T. (1987). Using the genogram (family tree) clinically. In practice: A family systems M. A. Crouch & L. Roberts L (Eds.): The family in medical primer (pp. 174-192). New York: Springer-Verlag.
4. Doherty WJ, Baird MA. Developmental levels in Family-centered medical care. Fam Med 1986;18: 153-6.
5. Gardner W, Nutting P.A., Kelleher K.J., et al.(2001) Does the Family APGAR Effectively Measure Family Functioning. The Journal of Family Practice January 2001, Vol 50.
6. Jaime Correia de Sousa. Family assessment Instruments. 6th international workshop Bled 1997. (permission?)
7. Lang F,Marvel K, Sander D, Waxman D, Beine KL, Pfaffly C, McCord E. Interviewing when family members are present. Am Fam Phys2002;65:1351-4.
8. Launer J. in Narrative-based primary Care .Radcliff.2002. Chapter on Families.
9. Matalon A., Katz O., Granek-Catarivas M.(2003) The Soft Touch: Teaching "Families" in a Family Practice Residency Diploma Program. Families, Systems & Health, vol 21, pg 101-108.
10. McDaniel S., Campbell T.L & Seaburn D.B. (2005) The Developmental Challenges of Chronic Illness. In: Susan McDaniel, Thomas L. Campbell and David B. Seaburn Family-Oriented Primary Care. New-York, Springer-Verlag.
11. Medalie JH, Zyzanski SJ,Langa D, Stange KC. The family in family practice : is it a reality? J Fam Med 1998;46:390-396.
12. Ramsey C.N. (1984). Developmental Theory of Families: The Family Life Cycle. In: Rakel's Textbook of Family Practice, (3rd ed) (pp. 41 - 50) Philadelphia. WB.

Saunders.

13. Rolland J.S. Chronic Illness and the Life Cycle: A Conceptual Framework. in Family Process 1987 26 203-221.

14. Shapiro J. (2001) - Using Triangulation Concepts to Understand the Doctor-Patient-Family Relationship. Families, Systems & Health, vol 19, pg 203-210.

15. Smilkstein, G. (1995). Psychosocial influences on health, In: Rakel, R., Textbook of Family Practice (5th ed) (pp. 46-540). Philadelphia. WB Saunders

ו. בחינות וקורסי חובה

המתמחה מחויב בקורס אוניברסיטאי ברפואת המשפחה ובבחינות התמחות (שלב א' ושלב ב').
פרטים לגבי הבחינות, הנהלים וההרשמה מתפרסמים באתר המתמחים של הר"י באינטרנט בכתובת:

www.ima.org.il/mitmachim
